

Regeringens behandling av riksdagens skrivelser

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2004/05:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen jämte eventuella motioner.

Med anledning av skrivelsen har motion 2004/05:KU14 (fp) väckts. I motionen föreslås att regeringen dels skall införa skärpta rutiner för verkställandet av riksdagens beslut (yrkande 1), dels skall återkomma till riksdagen med en strategi för hur hanteringen av riksdagens skrivelser skall effektiviseras och stramas upp (yrkande 2).

Bostadsutskottets yttrande omfattar de delar i regeringens skrivelse och i motionen som faller under utskottets beredningsområde eller som från mer principiella utgångspunkter har anknytning till behandlingen av ärenden inom detta beredningsområde.

Utskottets överväganden

Vid sin tidigare behandling av motsvarande regeringsskrivelser har utskottet fört fram vissa principiella synpunkter på hur regeringens redovisning för riksdagen av behandlingen av riksdagens skrivelser bör ske. Utskottet har även betonat vikten av att regeringen utan något egentligt dröjsmål vidtar de åtgärder som är nödvändiga med anledning av riksdagens tillkännagivanden.

När det gäller regeringens redovisning av behandlingen av riksdagens skrivelser har utskottet som huvudprincip förespråkat att det i regeringens propositioner uttryckligen bör redovisas vilka riksdagens tillkännagivanden som berörs av förslagen och regeringens ställningstagande till om den aktuella riksdagsskrivelsen är slutbehandlad eller inte. Utskottet har vidare uttalat att i de undantagsfall regeringen avvaktar med vidare beredningsåtgärder bör regeringen för riksdagen skyndsamt redovisa sitt dröjsmål och skälen för detta. Om en pågående beredningsåtgärd drar ut på tiden alltför länge bör riksdagen få en motsvarande redovisning. Utskottet har dessutom uttalat att en lämplig ordning är att regeringen i sin årliga skrivelse till riksdagen på ett mer preciserat sätt anger orsaken till en längre tidsutdräkt.

Även konstitutionsutskottet har påtalat vikten av att regeringen efter ett tillkännagivande av riksdagen utan något egentligt dröjsmål vidtar de åtgärder som är nödvändiga med anledning av tillkännagivandet.

När det gäller innehållet i regeringens redogörelse har konstitutionsutskottet förutsatt bl.a. att regeringen hörsammar riksdagens tillkännagivanden och att regeringen för riksdagen redovisar sina bedömningar om de begärda åtgärderna inte vidtas. I fråga om utformningen av regeringens redogörelse har konstitutionsutskottet redovisat att samråd skett med Regeringskansliet med anledning av de kritiska synpunkter som bl.a. bostadsutskottet framfört vad gäller skrivelsens utformning. Konstitutionsutskottet har även uttalat att avsikten är att diskussionerna mellan konstitutionsutskottets kansli och Regeringskansliet skall fortsätta när det gäller hur utformningen av regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser skall göras så ändamålsenlig som är praktiskt möjligt.

Den granskning som utskottet gjort av årets skrivelse från regeringen har utgått från utskottets tidigare framförda synpunkter – synpunkter som även konstitutionsutskottet givit uttryck för. Det innebär att tyngdpunkten i utskottets genomgång lagts på de åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens skrivelser och hur dessa sedan har redovisats för riksdagen.

Utskottet har mot den nu beskrivna bakgrunden funnit anledning att kommentera regeringens redovisning av beredningen av två av riksdagens skrivelser.

Det gäller för det första riksdagens skrivelse 2001/02:204 och rätten att använda offentlig plats. På förslag av bostadsutskottet har riksdagen gjort ett tillkännagivande som innebär att regeringen bör närmare utreda frågan om rätten att använda offentlig plats. Av regeringens redogörelse framgår att det i Regeringskansliet pågår ett arbete med att överväga i vilket sammanhang frågan bör behandlas. Det innebär att den egentliga beredningen av frågan ännu inte inletts. Enligt vad utskottet erfarit omfattas dock en anknytande fråga av PBL-kommitténs arbete. Det gäller frågan om hur användningen av allmänna platser kan säkras.

För det andra gäller det riksdagens skrivelse 2003/04:151 och ersättningsreglerna i expropriationslagen. Även i detta fall har riksdagen på förslag av bostadsutskottet gjort ett tillkännagivande. Riksdagens tillkännagivande innebär att expropriationslagens ersättningsregler bör utvärderas med avseende på hur reglerna fungerar och om de, allmänt sett, leder till rimliga resultat för den enskilde. Enligt regeringens redogörelse är avsikten att en utvärdering av expropriationslagens ersättningsregler skall ske inom ramen för en särskild utredning och att denna utredning, efter beslut om direktiv, skall påbörja sitt arbete under år 2005. Av ett skriftligt frågesvar den 23 mars från justitieminister Thomas Bodström framgår också att denna räk- nar med att utredningen kommer att påbörja sitt arbete under slutet av året.

Gemensamt för de här redovisade frågorna är att de efterfrågade utredningsinsatserna ännu inte kommit till stånd. När det gäller frågan om rätten att använda offentlig plats finns det inte ens någon uppgift om formerna för den fortsatta beredningen. Det kan naturligtvis finnas skäl för att dröjsmål uppkommit, men några sådana skäl har inte presenterats för riksdagen. Utskottet vill mot den bakgrunden erinra om sina tidigare uttalanden om att regeringen dels utan något egentligt dröjsmål vidtar de åtgärder som erfordras, dels för riksdagen skyndsamt redovisar om dröjsmål uppkommer och skälen för detta. Utskottet förutsätter med hänvisning härtill att regeringen snarast vidtar de åtgärder som föranleds av riksdagens tillkännagivanden i de nu aktuella fallen. När det gäller frågan om rätten att använda offentlig plats innebär det att regeringen i lämpligt sammanhang snarast bör redovisa såväl skälen för tidsutdräkten som formerna för den fortsatta beredningen. I fråga om den aviserade översynen av expropriationslagens ersättningsregler innebär utskottets ställningstagande att den aviserade utredningen bör påbörja sitt arbete så snart som möjligt och allra senast vid den tidpunkt som justitieministern angivit i sitt frågesvar.

Utöver det nu anförda har utskottet inte funnit anledning att föra fram några ytterligare synpunkter på innehållet i regeringens skrivelse. I den mån förslagen i motionen inte omfattas av utskottets tidigare ställningstaganden avseende regeringens behandling av riksdagens skrivelser och utformningen av redovisningen till riksdagen föranleder den inte något ställningstagande från utskottets sida.

Stockholm den 19 april 2005

På bostadsutskottets vägnar

Ragnwi Marcelind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ragnwi Marcelind (kd), Owe Hellberg (v), Anders Ygeman (s), Lilian Virgin (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Nina Lundström (fp), Siw Wittgren-Ahl (s), Mariam Osman Sherifay (s), Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c), Leif Jakobsson (s), Ewa Thalén Finné (m), Sten Lundström (v), Helena Hillar Rosenqvist (mp), Matilda Ernkrans (s) och Stefan Wikén (s).

Avvikande meningar

1. Regeringens behandling av riksdagens skrivelser (m, fp, kd, c)

Ragnwi Marcelind (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Nina Lundström (fp), Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c) och Ewa Thalén Finné (m) anför:

Bostadsutskottet, liksom konstitutionsutskottet, har under en rad av år påtalat vikten av att regeringen utan något egentligt dröjsmål vidtar de åtgärder som är nödvändiga med anledning av riksdagens tillkännagivanden. Det är självfallet bra att man på detta sätt ger ett tydligt uttryck för hur regeringen bör agera med anledning av riksdagens skrivelser. Vi står också bakom utskottets ställningstaganden i detta avseende. Trots dessa tydliga signaler till regeringen är det inte på något sätt ovanligt att regeringen dröjer med att vidta de åtgärder som riksdagen uttalat sig för. Av de riksdagsskrivelser som bostadsutskottet nu granskat är sålunda två från 1995/96 års riksmöte. I årets redogörelse från regeringen anges totalt 155 riksdagsskrivelser inte vara slutbehandlade vid årsskiftet. Av dessa var 32 fem år eller äldre och 3 äldre än tio år.

Enligt vår mening finns det mot den nu i korthet beskrivna bakgrunden all anledning för riksdagen att skärpa kraven på regeringen när det gäller behandlingen av riksdagens skrivelser. Målet bör vara att korta hanteringstiden i Regeringskansliet och nedbringa antalet riksdagsskrivelser som redovisas som ej slutbehandlade. Vi delar sålunda motionärernas uppfattning om att regeringen bör införa skärpta rutiner när det gäller att efterkomma riksdagens tillkännagivanden. Vi delar även uppfattningen att regeringen för riksdagen bör redovisa en strategi för hur hanteringen av riksdagens skrivelser skall effektiviseras och stramas upp.

2. Regeringens beredning av förslag om Lantmäteriet (m, fp, kd, c)

Ragnwi Marcelind (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Nina Lundström (fp), Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c) och Ewa Thalén Finné (m) anför:

Redan våren 2002 uttalade sig bostadsutskottet och riksdagen för en översyn av verksamheten inom Lantmäteriet. En utredning med denna inriktning har även genomförts och remissbehandlingen av utredningens förslag avslutades våren 2004. I den propositionsförteckning som regeringen lämnade till riksdagen vid höstsessionens början fanns också angivet att en proposition om lantmäteriverksamheten skulle föreläggas riksdagen i november 2004. Någon sådan proposition har dock ännu inte lagts på riksdagens bord. Det finns inte heller någon proposition upptagen i den nya proposi-

tionsförteckning som regeringen lämnade till riksdagen i januari i år. Av regeringens redogörelse för hur den behandlat den aktuella riksdagsskrivelsen (skr. 2001/02:157) framgår dessutom endast att regeringen avser att återkomma till riksdagen utan att någon tidpunkt anges.

Det är enligt vår mening anmärkningsvärt att regeringen uppenbarligen inte klarar av att få fram ett förslag i en fråga som är så väl beredd som i detta fall. Regeringens oförmåga i detta avseende innebär att nödvändiga reformer inom lantmäteriverksamheten försenas till men för såväl Lantmäteriet som dess kunder.